

Till Kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM
Diarienummer Ku 2021/01812

Remissvar från riksorganisationen Hela Sverige ska leva

2021-10-12

Rätt mottagare – Demokrativillkor och integritet

Delbetänkande av utredningen om granskning av stöd till civilsamhället. SOU 2021:66.

Vi är en riksorganisation vars syfte är att ge allmännytta genom att verka för goda villkor i hela landet, en god landsbygdsutveckling och en god balans mellan stad och land. Vi företräder byarörelsen och stöttas av medlemsorganisationer som vill att Hela Sverige ska leva.

Vi har tagit del av delbetänkandet ”Rätt mottagare – demokrativillkor och integritet”, SOU 2021:66, från utredningen om granskning av stöd till civilsamhället, och lämnar härmed följande synpunkter.

BAKGRUND

Utredningen konstaterar att det finns fler än 100 olika statliga bidrag som fördelas av ett antal bidragsgivare genom beslut av myndigheter och regering. Bidrag till civilsamhället fördelas med stöd av 80 olika förordningar. Det finns några tidigare utredningar som behandlat och förtydligat demokrativillkor för bidrag till civilsamhällets organisationer. Delbetänkandet behandlar därför hur personuppgifter ska behandlas och kunna kontrolleras.

SYNPUNKTER

Vi delar delbetänkandets konstaterande att allmänna medel endast ska gå till verksamheter som är förenliga med samhällets grundläggande värderingar såsom de anges i regeringsformen och i internationella konventioner om mänskliga rättigheter. Det är viktigt att förhålla sig till detta, då vi i andra länder kan se att om man bara talar om ”samhällets värderingar”, kan detta utnyttjas till att begränsa och hindra det civila samhällets aktiviteter och roll.

Utredningen skriver i sitt avsnitt om utgångspunkter för sitt arbete, att även om tre tidigare utredningars förslag om demokrativillkor inte än är beslutade författningar, så medför de behov av

att behandla uppgifter om organisationer och dess företrädare. Vi vill, såsom även andra organisationer framför, att begreppet ”företrädare” behöver klargöras vilka i en organisation som innefattas i detta.

Det civila samhällets organisationer ser väldigt olika ut och det finns ingen lagstiftning för hur ideella organisationer ska organiseras. Det är just mångfalden av organisationer och hur medborgare organiserar sig som blir ett grundfundament för den roll de spelar i samhället.

Vi konstaterar och delar delbetänkandets uppfattning att en organisation i det civila samhället kan ha ett berättigat intresse att kunna söka och ta del av ett statligt reglerat stöd. En stor del av civila samhällets organisationer arbetar genom ett stort engagemang, obetalda arbetsinsatser och med ideellt arbete.

För att det ska finnas ett allmänt förtroende för att skattefinansierade medel ges som bidrag till organisationer i det civila samhället behövs rimliga regelverk, krav på demokratisk uppbyggnad och verksamhet samt givetvis rimlig kontroll av aktiviteter och resultat.

Utredningen redovisar rätt omfattande hur och vilken behörighet organisationerna kan ha för att utföra nödvändig behandling av personuppgifter i ärenden om statligt reglerat stöd till civilsamhället. Vi delar utredningens bedömningar.

Vi delar också utredningens bedömning att det inte finns hinder för kontroll av uppgifter om medlemmar, särskilt i de fall då bidrag på ett eller annat sätt är relaterat till antal medlemmar. Vi kan också stödja förslaget om att antal medlemmar och andel medlemmar som anges i en ansökan ska granskas av en auktoriserad revisor, vilket skyddar integriteten och förhindrar att känsliga uppgifter blir allmänna handlingar.

Regeringens fortsatta behandling av utredningens förslag måste dock särskilt beakta den kostnad som uppkommer för ett sådant förslag. Vi har tidigare framhållit i vårt svar mångfalden av organisationer och den variation som finns för deras ekonomiska förutsättningar. Antingen borde staten ta den direkta kostnaden eller så bör kostnaden var fullt ut bidragsgrundande.

Bjuråker 2021-10-12

Båtskärsnäs 2021-10-12

Staffan Nilsson
Ordförande

Åse Classon
Ordförande

HELA SVERIGE.

Tel växel: 010-489 13 50

Stortorget 7, 2 tr

111 29 STOCKHOLM

www.helasverige.se

info@helasverige.se

